

Umeå 2011-01-10

SÁMIID RIIKKASEARVI
Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Slutrapport Sociala medier och e-handel i Sápmi

Ärendeid 00155302, Diarienummer 2010002941

Stödmottagare: Svenska Samernas Riksförbund

Sammanfattning av projektet

Syftet med projektet Sociala medier och e-handel i Sápmi är att öka kunskapen bland samiska företagare hur man använder internet och e-handel för att öka sin omsättning. Detta är ett pilotprojekt i affärsutveckling för samiska kvinnor. Målgruppen är samiska kvinnor som är företagare eller har planer på att starta egna företag.

SSR har under tre år drivit ett annat projekt "Samiska kvinnors företagande" med stöd av Tillväxtverket och Länsstyrelserna i Norr-, Västerbotten och Jämtland. Där har vi sett ett behov hos de kvinnliga företagarna att samordna sina försäljningskanaler och att få lära sig hur sociala medier och hemsida med e-handel kan användas som en del av företagets marknadsföring och för ökad försäljning, både nationellt och internationellt. Många samiska företag saknar hemsida.

Under projektperioden har SSR arrangerat tre workshops i de tre nordligaste länen med sammanlagt 21 deltagare som skapade 15 hemsidor. Informella nätverk har bildats av kvinnorna.

Träffarna har bestått av två delar, hemsida med e-handel och sociala medier. Vi använde oss av öppen källkod för hemsidan och företaget Pixelant skapade en mall och utifrån den så lärde sig deltagarna att lägga in material och uppdatera hemsidan, Pixelant anpassade också grafiken efter företagarnas önskemål. Delen kring sociala medier tog upp hur företagen kan marknadsföra sig via sociala medier som t ex Facebook, hur man kommunicerar med sina kunder och även kring textinnehållet på hemsidan. Vid alla träffarna har också en fotograf varit med och fotograferat produkter till hemsidan.

Summary

The purpose of the project *How to use social media and e-commerce in your business development* is to increase the knowledge among Sami entrepreneurs how to use internet and e-business to increase their incomes. This is a pilot project in business development for Sami women. The target group is Sami women who are entrepreneurs and have plans to start their own companies.

SSR have during three years been running another project Sami woman business with support of Tillväxtverket and Länsstyrelserna i Norr-, Västerbotten och Jämtland. Here we have seen a need among the woman entrepreneurs to coordinate their sales channels and to learn how social media and websites with e-commerce can be used as a part of their marketing and increase their sales both nationally and internationally. Many Sami companies do not have websites.

During the projekt period three workshops were held in the counties of Norrbotten, Västerbotten and Jämtland county with in total, 21 participants attended and 15 web pages were constructed by the women.

The meetings consisted of two parts, website with e-commerce and social media. We used open-source software for website construction. The company Pixelant created a template and based on that the participants learned to add material and update the website, Pixelant did also the graphics for the company's websites. The part concerning social media was about how companies can market themselves through social media like Facebook, how to communicate with their customers and also around the text content of the website. At all meetings it has also been a photographer present to take pictures of products for the website.

Syfte och mål

Syftet var att genom föreläsningar och workshops i de tre nordligaste länen ge de samiska kvinnliga företagarna kunskap om hur de kan använda sig av Internet för att öka sin omsättning. Målet är att minst hälften av deltagarna ska ha en hemsida och e-shop för sitt företag och att deltagarna ska ha lärt sig hur man marknadsför genom sociala medier och fått inspiration samt bildat nätverk mellan företagarna.

Organisation

Ellacarin Blind har haft rollen som projektledare. Britt-Marie Barruk har varit projektmedarbetare och Hans Liebetau har varit IT-konsult. Vi tre har tillsammans planerat projektets olika aktiviteter. Kamrer Stefan Johansson har skött bokföring och ekonomi.

Arbetsätt och aktiviteter

Tillväxtverket har i augusti fattat beslut om projektet. Sametingets landsbygdsprogram fattade beslut först i mitten av oktober och därför blev projektet något förskjutet.

Innan träffarna var det förarbete med kontakter med konsulter samt att anordna träffarna praktiskt.

Deltagarna har kontaktats via mail och aktuella mailinglistor samt genom SSR:s månadsbrev som går ut till de samebyar och sameföreningar som är medlemmar i SSR.

Vi planerade att hålla föreläsningar och workshops i de tre nordligaste länen för att samiska kvinnliga företagare skulle få möjlighet att använda sig av internet för att öka sin omsättning.

Träffar har hållits i tre län nämligen:

- Norrbotten i Gällivare 22-23 november 2010
- Västerbotten i Storuman 13-14 december 2010
- Jämtland i Vemdalen 6-7 december 2010

Träffarna har innehållit en del som gäller hemsidorna. Företaget Pixelant har stått för själva hemsideslösningen som är öppen källkod och denna heter TYPO3. Pixelant har byggt upp mallen, ansvarar för att anpassa hemsidornas grafik och har också stått för utbildningen för att lära sig lägga in material och uppdatera hemsidan. Viktoria Hjelm har deltagit i träffarna från Pixelants sida.

Kring sociala medier har vi anlitat Jenny Eklund från Headway North. Hon har föreläst och haft övningar med deltagarna. Förutom att Jenny är duktig på sociala medier så är hon också kommunikatör och journalist så hon har varit ett stort stöd för deltagarna kring innehållet på hemsidorna. När träffen i Storuman höll kunde Jenny inte delta, hon var tvungen att vistas i Umeå eftersom hennes läkare krävde det. Lina Forsebrant var då med och föreläste och Jenny höll workshop med deltagarna via Skype.

Vid varje träff har en fotograf varit med för att deltagarna ska ha foton på sina produkter att lägga in på hemsidorna. I Gällivare var det Jan Gustavsson, I Vemdalen Jocke Lagercrantz och i Storuman Carl-Johan Utsi som fotograferade.

Carl-Johan Utsi har också varit en resursperson i projektet vad gäller val av hemsideskonsult och även som stödperson efter träffarna för de som behöver för att hemsidan ska bli klar.

Projektet har varit mycket uppskattat av deltagarna med uttryck som ”- *Jättebra, intensivt men samtidigt bra med 2 dagar (kan vara svårare om längre tid/fler dagar)*”, ”- *Jättebra projekt*”, ”- *Jag fick ut mycket av den*” och ”- *Stort tack för en träff som var jättebra - visst, intensiv! - men full av nyttig information!*”. Flera har frågat om en förlängning. Om en ny utlysning kommer avser SSR att söka nya projektmedel eftersom efterfrågan av dessa aktiviteter varit mycket stor.

Resultat och effekter

Sammanlagt har 21 samekvinnor i Norrbotten, Västerbotten och Jämtland varit med på träffarna. Vi hade erbjudit plats för 30 kvinnor men på grund av att höstperioden är en mycket hektisk tid inom renskötsel så har många kvinnor inte kunnat delta, det är sarvslakt, renskiljningar och rengården som kräver att alla som har möjlighet deltar. Flera av deltagarna som varit anmälda har dessutom blivit sjuka i sista stund och anmält återbud. Vi har ändå nått målet att hälften av deltagarna skulle ha en hemsida då 15 företag har lärt sig lägga in material på hemsidorna och uppdatera dessa. En erfarenhet som vi gjort i projektet är att det var klokt att förutom hemsidan ta med sociala medier för det är viktigt att se helheten på internet, deltagarna har uppskattat det. De långsiktiga effekterna är att deltagarna har bildat nätverk mellan varandra, de har fått kunskap och intresse för e-handel, där finns det en stor potential att utveckla, t.ex. att översätta sina hemsidor till engelska, tyska, franska för att på ett ännu lättare sätt nå ut till den internationella marknaden. Exempel på hemsidor som gjorts i projektet:

Projektet har varit tidsmässigt väldigt kort. Det som har varit svårast har varit att hinna få ut information om kurser innan start. Det finns idag inget samiskt företagsregister utan vi skickar ut inbjudningar till våra aktiviteter via våra egna mailinglistor och nyhetsbrev. Det gör att vi kanske missar att få tag i nya, potentiella företagare som skulle vara intresserad av att delta i våra aktiviteter. Det är en brist att det inte finns ett aktuellt samiskt företagsregister.

Företagande samekvinnor är sedan tre år tillbaka en ny målgrupp för SSR:s aktiviteter. Gensvaret från företagarna har varit mycket stort och det finns många insatser kvar att göra. SSR kommer under 2011 och 2012 genomföra en förstudie för ett samiskt nationellt resurscenter för samekvinnor med tonvikt på affärsrådgivning. Denna förstudie är ett resultat av de projekt som SSR drivit som riktat sig till samekvinnor som driver företag.

Slutsatser

SSR har aldrig tidigare drivit ett liknande projekt som riktat sig till blivande eller redan etablerade företag som drivs av samekvinnor som vill skapa sin egen hemsida och starta e-handel. Det har varit ett stort intresse från samekvinnorna att delta i projektet. Hösten är som bekant en intensiv period i renskötselarbetet, därför är det ett antal samekvinnor som inte kunnat delta i aktiviteterna trots att de anmält sig. De har sagt att det vore bättre om projektet genomfördes under vinterhalvåret, då har de mer tid.

Svårigheterna är och har varit de långa avstånden i Sápmi. Det är svårt att förlägga en projektaktivitet på en ort som passar alla intresserade deltagare, det är alltid några som inte kan komma på grund av det långa avståndet. Om det kommer en ny utlysning från Tillväxtverket avser SSR att söka för ett nytt projekt med liknande innehåll som detta eftersom det finns ett stort behov hos de företagande samekvinnorna att ha egna hemsidor där de samtidigt kan bedriva e-handel.

Indikatorer

Målet om att minst hälften av deltagarna ska ha en hemsida och e-shop för sitt företag är uppnått då 21 kvinnor deltagit i träffarna och 15 av dessa har gjort en hemsida genom projektet. Alla har möjlighet att ha e-shop på sin hemsida, några har valt att vänta lite med att lägga ut e-shopen och några kommer inte att ha e-shop då det inte passar deras verksamhet. Tre av kvinnorna hade redan hemsida som de arbetade med inom projektet.

De företagande samekvinnorna har lärt känna varandra, de har skapat informella nätverk och när deras hemsidor är klara har de möjlighet att nå en internationell marknad med sina hemsidor och e-handel. Allt detta är under uppbyggnadsfasen. När de samiska företagarna är klara med sina hemsidor och kan bedriva e-handel kommer det innebära ett stort uppsving för det samiska näringslivet.

SSR har också skapat en portalsida för att marknadsföra deltagarnas hemsidor men också andra samiska företagare. Portalsidan www.shopinsapmi.se kommer att läggas ut Samiska veckan i Umeå, vecka 10.